

Scénář k rozhlasové reportáži

Zpracovali: Klára Vokálová, Nela Čermáková, Bronislav Polášek, Natálie Bystrická, Anna Kubátová

Všeobecné a sportovní gymnázium Bruntál

21. srpna 1968 začala okupace naší země. Pan Lučan se s vojsky Varšavské smlouvy setkal hned ráno toho dne po cestě do práce. Bylo mu 17 let.

„Když jsem jel do toho Bruntálu, tak byla ještě tma, ráno jsme zaslechli v rádiu, že přijeli, že, vůbec mě nenapadlo, že pojedu tady přes Břidličnou a že je potkám, a to bylo pět hodin.“

Po týdnu okupace bylo polské vojsko odveleno a nahrazeno sověty. Od té doby v Bruntále sídlila trvalá sovětská posádka. Brzy dorazily i manželky důstojníků. Pro obyvatele města tedy nebylo vzácné se s nimi setkat.

„Hlavně dámy navoňaný, to bylo všude, to bylo okamžitě poznat, že jsou v obchodě. Takže oni hodně chodili, no a když, jak už byli, tak to vždycky měly vojáka s sebou, kufr, ten byl jako pucflek a ten jenom nosil a ony nakupovaly. V práci jsem s nima přicházel taky denně do styku. Aj jsme pro ně dělávali v Jeseníku v kasárnách a všude možně.“

O rodiny důstojníků bylo dobře postaráno. Hůře na tom byli řadoví vojáci. Ven z kasáren se dostali jen výjimečně. Běžný občan se občas setkal i s hrubým jednáním jejich nadřízených.

„No, tak hlavně jsme viděli, jako co, co dělajou, když ten voják ruskej neposlechl. Jak ho zbili a tak na místě, oficiři ho zbili jak malý děcko. No, přišel dovnitř říct, že už majou jít. No, a to byl konec, zmlátil ho a hotovo.“

Pan Lučan si vzpomíná na zločin sovětského vojáka v Břuchotíně z roku 1981, který dezertoval z kasáren a vloupal se do blízkého domu. Chystal se pobrat cennosti a potraviny, když v tom přišla do domu matka a její dvě malé děti. Brutálně je ubil kladivem.

„Jak tam v té jedné vesnici zabili jednu rodinu – voják – na místě ho zastřelili, toho vojáka.“

Režim se obával otevřeného protestu občanů proti přítomnosti sovětských vojsk na našem území. Bezpečnostní orgány se proto aktivně snažily přesné okolnosti tragédie zamlčet, případně hrubě zkreslit. Pachatel nebyl zastřelen na místě, k trestu smrti zastřelením byl odsouzen až vojenským vrchním soudem ve Lvově.